

ATA SOYER İÇİN

Metin ÇULHAOĞLU*

Özet: Ata Soyer'in meslekten bütüne bütünden mesleğe "sağlık meselesine" yaklaşımıyla bunu kolektifleştirme çabası ve neoliberal saldırıya direnişteki yeri vurgulanmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Ata Soyer, Ankara Tabip Odası, Türk Tabipleri Birliği

For Ata Soyer

Abstract: This account underlines the approach of Ata Soyer going from his profession to totality and from totality to his profession, his efforts to collectivize this approach and his stance in resisting to neo-liberal assault.

Key words: Ata Soyer, Ankara Chamber of Medicine, Turkish Medical Association

Dünya kapitalizmi 1970'li yılların sonuna doğru dünya ölçeğinde ideolojik ve siyasal saldırıya geçip neoliberalizmin temel taşlarını döşerken, geleneksel işçi sınıfının bu saldırıya tepkisinin nasıl olacağı fazla bilinmiyordu.

İşçi sınıfı hiç tepki vermedi değil, ama genel olarak bakıldığında yenilgiye uğradı. Bu yenilgi, pek çok ülkede sınıf hareketinin ve sendikal örgütlenmenin gerilemesi biçiminde tezahür etti.

İşte, bu dönemlerde sınıf hareketiyle ilgili akademik çalışma yapanların dikkatini çeken bir nokta vardı. "Geleneksel" işçi sınıfı daha edilgen konumlara çekilirken, daha önceleri fazla önemsenmeyen, hatta "sınıftan" bile sayılmayan iki kesimde genel ortama aykırı bir hareketlenme görüldü: Sağlıkçılar ve eğitimciler...

Belki de, meslekleri ve konumları itibarıyla neoliberal dalganın özel olarak kendilerine getireceklerinin ötesinde genel olarak topluma nelere mal olacağını daha iyi öngörebildikleri için. Belki de, toplumun bütünü, oradaki eşitsizlikleri, mağduriyetleri ve haksızlıkları daha bütüncü biçimde görebildikleri, yeni dalganın bunları daha da derinleştireceğini sezdikleri için.

Sağlıkçılar söz konusu olduğunda ise, belki de öngörülen yeni düzenin ilk sinyallerini daha Alma Ata'da (1978) aldıkları için...

Eğer yükselen neoliberal dalgaya karşı direnişten ve bu direnişte Türkiye'deki sağlıkçıların konumundan söz edeceksek, akla gelecek ilk isimlerden biri Ata Soyer olacaktır.

Kriterleri çoğaltırsak, belki de ilk isim olacaktır.

Evet, bir meslek kuruluşunda önemli yere sahip bir hekim olarak Ata Soyer neoliberal rüzgârlara kapılmamıştır, nerede ne kadar yüксеlebiliyorsa sesini orada o kadar yükseltmiş, hangi noktada ne kadar direnmek gerekiyorsa orada o kadar direnmiştir. Ancak bunu salt o değil, aynı meslekten başkaları da yapmıştır.

O zaman?

O zaman şu: Hiçbir zaman "teknik entelijansiyanın" parçası olmamıştır; başka bir deyişle mesleğini, başka her tür duruma, olguya ve soruna bakmada tek mercekle görmemiştir. Halkının sağlığını, salt birtakım istatistik göstergelerle, oranlarla ve hızlarla ölçülebilecek bir durum saymamıştır. Halkının "sağlığını" tehdit eden tıbbi olmayan faktörlere "bunlar bizim işimiz değil" diye bakmamıştır.

Özetle, mesleğinden bütüne gittiği gibi, bütünü de değerlendirip mesleğine öyle yaklaşmış, ikisi arasındaki zorunlu bağı kurmuştur.

Bu kadar mı?

Bu kadar olsaydı, belki kişisel düzlemde kalırdı ve o kadar da "özgün" sayılmazdı.

*Toplum ve Hekim Dergisi Danışma Kurulu Üyesi

Ama bu kadarla kalmamıştır; kendi konumunu, duyarlılıklarını ve kişisel sorumluluklarını kendi camiası içinde kolektifleştirmek için uğraşmıştır. "Ben böyleyim" in ötesinde "bizim camia böyle olmalıdır" in uğraşını vermiştir. Sonuçta, örneğin "devlet teorisi", "sınıflar ve sınıf mücadeleleri", "dünya kapitalizminin yeni trendleri", "çağımızda savaşlar ve nedenleri" vb vb. Ata Soyer'in çabalarıyla tıp camiasının daha yakından nüfuz ettiği konular ve başlıklar olmuştur.

Hatta zamanında şaka konusu bile olmuştur: "Partilerde verilmeyen 'öncü örgüt' eğitimleri burada veriliyor!"

Son 20-25 yılı şöyle bir düşünelim: Bütün bunlar, bu titizlikle, disiplinle ve kararlılıkla başka hangi meslek kuruluşunda, sendikada yapılmıştır?

O zaman, Ata Soyer'in hakkını teslim etmek durumundayız.